

ESG...ปัจจัยสำคัญสู่แนวทางการประกอบธุรกิจตามหลักความยั่งยืน

Highlight

- ESG ย่อมาจาก Environmental (สิ่งแวดล้อม) Social (สังคม) และ Governance (ธรรมาภิบาล) เป็นปัจจัยสำคัญ 3 ประการที่ผู้ลงทุนใช้พิจารณาเมื่อทำการประเมินด้านความยั่งยืนและผลกระทบทางจริยธรรมของการลงทุนในธุรกิจหรือในบริษัทใดบริษัทหนึ่ง
- ประเด็น ESG เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางในแวดวงการเงินการลงทุนจากหลักปฏิบัติการลงทุนที่มีความรับผิดชอบ (Principles for Responsible Investment: PRI) และสามารถนำไปเชื่อมโยงกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ของ UN ซึ่งเป็นภาพใหญ่ขึ้นในระดับโลกได้
- หลัก ESG เป็นแนวทางในการทำธุรกิจที่ยั่งยืนที่บริษัทต่างๆ ควรนำมาปรับใช้ปฏิบัติ ขณะที่ผู้ลงทุนก็ควรใช้พิจารณาประกอบการตัดสินใจก่อนลงทุน เพราะการลงทุนในบริษัทที่ทำธุรกิจอย่างมีคุณธรรมตามหลัก ESG ย่อมสามารถเพิ่มโอกาสสร้างผลตอบแทนที่ดีสม่ำเสมอในระยะยาว
- ในปัจจุบันตลาดเงินตลาดทุนทั่วโลกได้ให้ความสำคัญกับการสนับสนุนการลงทุนที่ยั่งยืน ในส่วนของประเทศไทยเองนั้น สำนักงาน ก.ล.ต.ได้ดำเนินโครงการเสริมสร้างตลาดทุนธรรมาภิบาลเฉลิมพระเกียรติฯ ซึ่งสมาคมบริษัทหลักทรัพย์ไทยได้เข้าร่วมในโครงการดังกล่าวด้วย และจะได้เตรียมจัดกิจกรรมต่างๆ ให้กับสมาชิกภายใต้กรอบโครงการดังกล่าวในอนาคตต่อไป

ESG ย่อมาจาก Environmental (สิ่งแวดล้อม) Social (สังคม) และ Governance (ธรรมาภิบาล) ในมิติด้านสิ่งแวดล้อมจะพิจารณาการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงมีการฟื้นฟูสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินธุรกิจ ด้านสังคมจะพิจารณาการบริหารทรัพยากรบุคคลอย่างเป็นธรรมและเท่าเทียม ความเป็นอยู่ของสังคมทั้งภายในและนอกบริษัท และด้านหลักธรรมาภิบาล จะพิจารณาด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดี มีแนวทางบริหารความเสี่ยงที่ชัดเจน ต่อต้านการทุจริตและคอร์รัปชัน โดย ESG เป็นปัจจัยสำคัญ 3 ประการที่ผู้ลงทุนใช้พิจารณาเมื่อทำการประเมินด้านความยั่งยืนและผลกระทบทางจริยธรรมของการลงทุนในธุรกิจหรือในบริษัทใดบริษัทหนึ่ง ทั้งนี้ Financial Times ได้บัญญัติความหมายของ ESG ว่าเป็นคำที่ใช้ในตลาดทุนโดยผู้ลงทุนเพื่อใช้ประเมินการดำเนินงานของบริษัท และทำให้ล่วงรู้ถึงผลประกอบการในอนาคตของบริษัท

CFA Guidance and Case studies for ESG Integration (2018) ได้ยกตัวอย่างประเด็นด้าน ESG สำหรับใช้ในการวิเคราะห์โดย Equity and Corporate Bond Investors ไว้ประกอบด้วยหัวข้อต่างๆ ดังนี้

ประเด็น ESG เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางในแวดวงการเงินการลงทุนจากหลักปฏิบัติการลงทุนที่มีความรับผิดชอบ (Principles for Responsible Investment: PRI) ของ United Nation (UN) ซึ่งเริ่มขึ้นในเดือนเมษายน 2549 โดย PRI เป็นโครงการภาคสมัครใจ ประกอบด้วยหลักการ 6 ข้อ มีเป้าหมายหลักเพื่อมุ่งหวังช่วยให้นักลงทุนผนวกปัจจัย ESG เพื่อใช้ในการตัดสินใจทางด้านการลงทุนและการมีส่วนร่วมของผู้ถือหุ้น ซึ่งจะส่งผลให้ผลตอบแทนระยะยาวของผู้ได้รับผลประโยชน์สูงขึ้น โดยปัจจุบันมีผู้ลงนาม (signatories) ในการนำหลัก PRI ไปใช้แล้วกว่า 2,300 ราย มีเงินลงทุนรวมกันกว่า USD80 Trillion และยังคงเติบโตอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ 6 Principles for Responsible Investment ประกอบด้วย

- การนำประเด็นด้าน ESG มาประกอบการวิเคราะห์และการตัดสินใจลงทุน
- การใช้สิทธิในฐานะผู้ถือหุ้นอย่างจริงจังและนำประเด็นด้าน ESG เป็นส่วนหนึ่งของการกำหนดนโยบายและหลักปฏิบัติการใช้สิทธิในฐานะผู้ถือหุ้น
- การสนับสนุนให้บริษัทต่างๆที่เราลงทุนเปิดเผยข้อมูลด้าน ESG
- การส่งเสริมประเด็นด้าน ESG ให้เกิดการยอมรับและการปฏิบัติในอุตสาหกรรมการลงทุน
- การให้ความร่วมมือในการนำหลักปฏิบัติการลงทุนที่มีความรับผิดชอบต่อมาใช้ปฏิบัติ
- การรายงานข้อมูลข่าวสารความคืบหน้าในการดำเนินงานตามหลักปฏิบัติการลงทุนที่มีความรับผิดชอบต่อ

ต่อมา ในปี 2558 UN ได้ประกาศเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) 17 เป้าหมาย¹ โดยจะเป็นข้อผูกพันสำหรับชาติสมาชิกที่ได้ให้การรับรอง 193 ประเทศ (รวมประเทศไทยด้วย) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนดังกล่าว จะถูกใช้เป็นเครื่องกำหนดทิศทางการพัฒนาทั้งของไทยและของโลกนับจากนี้ จวบจนปี 2573 ครอบคลุมระยะเวลา 15 ปี โดยเป้าหมายแต่ละข้อดังแสดงตามภาพด้านล่าง

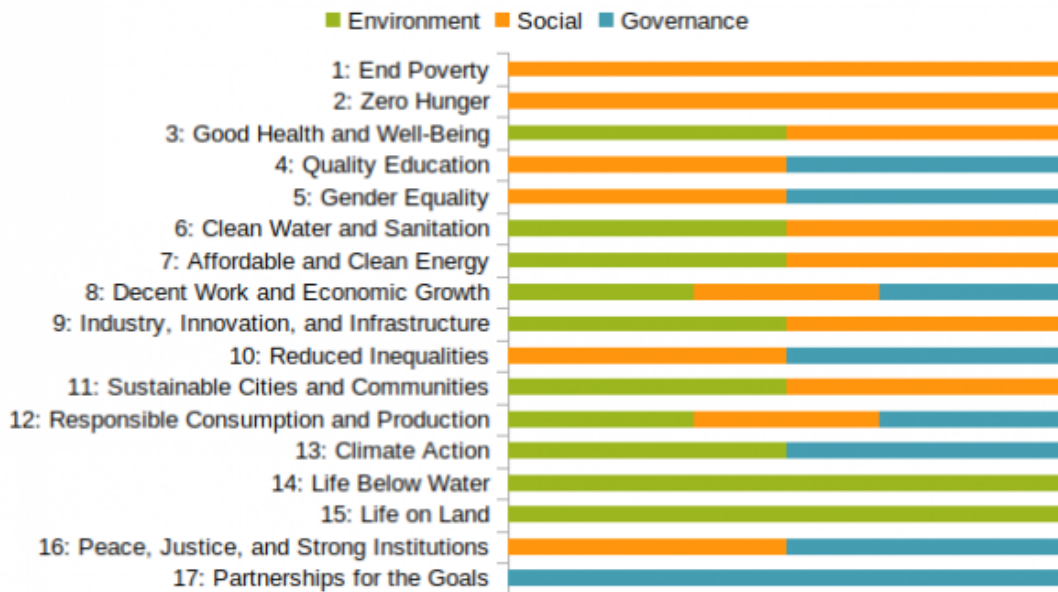
ที่มา: <https://tdri.or.th/2017/07/interviews-sdgs-goal-16/>

¹ SDGs คือ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals) ทั้งหมด 17 เป้าหมายกำหนดต่อเนื่องจาก MDGs หรือเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals) ที่สิ้นสุดลงเมื่อเดือนสิงหาคม 2558 สามารถแบ่งออกได้ 5 กลุ่ม ได้แก่ 1) สังคม (PEOPLE) (เป้าหมายที่ 1 2 3 4 และ 5) 2) เศรษฐกิจ (PROSPERITY) (เป้าหมายที่ 7 8 9 10 และ 11) 3) สิ่งแวดล้อม (PLANET) (เป้าหมายที่ 6 12 13 14 และ 15) 4) สันติภาพ สถาบันที่เข้มแข็ง และความยุติธรรม (PEACE) (เป้าหมายที่ 16) และ 5) หุ้นส่วนการพัฒนา (PARTNERSHIP) (เป้าหมายที่ 17)

Capital Markets Note

By ASCO

แม้ว่า ESG จะเป็นประเด็นที่ริเริ่มในระดับภาคธุรกิจ แต่สามารถนำไปเชื่อมโยงในภาพที่กว้างขึ้นในระดับสังคม และเศรษฐกิจระดับมหภาคกับแต่ละเป้าหมายของ SDGs ได้เช่นกัน ทั้งนี้ บทความ ESG to SDGs: Connected paths to Sustainable Future โดย SustainoMetric ระบุถึงความเชื่อมโยงระหว่างประเด็นด้าน ESG กับ SDGs ว่า การตัดสินใจลงทุนตาม ESG มุ่งไปที่การสร้างมูลค่าในระยะยาวสำหรับธุรกิจและสังคม ดังนั้นจึงมีความเชื่อมโยงโดยตรงกับแนวคิดของ SDGs ในการสร้างค่านิยมร่วมกันซึ่งแสดงถึงศักยภาพของตลาด ความต้องการของสังคมและการดำเนินนโยบายเพื่อแนวทางที่ยั่งยืนและครอบคลุมเพื่อการเติบโตทางเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ที่ดี โดยจำแนกตามแต่ละเป้าหมาย SDGs ได้ดังนี้

ที่มา: <https://sustainometric.com/esg-to-sdgs-connected-paths->

ตัวอย่างเช่น เป้าหมายที่ 6 เรื่องการมีน้ำสะอาดและสุขอนามัยที่ดี ในการที่จะบรรลุเป้าหมายข้อนี้ได้จะต้องมีการดูแลสิ่งแวดล้อม(Environmental) และความเป็นอยู่ของคนในสังคม (Social)ด้วย ทั้งนี้ ประเด็นสังคม มีความเชื่อมโยงกับเป้าหมาย SDGs มากที่สุดถึง 13 เป้าหมาย รองลงมาได้แก่ ประเด็นสิ่งแวดล้อม 10 เป้าหมายและประเด็นด้านธรรมาภิบาล 8 เป้าหมาย ขณะที่บางเป้าหมาย เช่น 8 (งานที่มีคุณค่าและการเติบโตทางเศรษฐกิจ) และ 12(การผลิตและการบริโภคอย่างมีความรับผิดชอบ) จะประกอบด้วยประเด็น ESG ทั้ง 3 ด้าน (Environmental Social Governance)

หลัก ESG เป็นแนวทางในการทำธุรกิจที่ยั่งยืนที่บริษัทต่าง ๆ ควรนำมาปรับใช้ปฏิบัติ ขณะที่ผู้ลงทุนก็ควรใช้พิจารณาประกอบการตัดสินใจลงทุน นอกเหนือจากการพิจารณาจากตัวเลขทางการเงิน

หลัก ESG เป็นแนวทางในการทำธุรกิจที่ยั่งยืนที่บริษัทต่างๆ ควรนำมาปรับใช้ปฏิบัติ ขณะที่ผู้ลงทุนก็ควรใช้พิจารณาประกอบการตัดสินใจก่อนลงทุน นอกเหนือจากการพิจารณาจากตัวเลขทางการเงินอย่างเดียว เพราะการลงทุนในบริษัทที่ทำธุรกิจอย่างมีคุณธรรมตามหลัก ESG ย่อมสามารถเพิ่มโอกาสสร้างผลตอบแทนที่ดีสม่ำเสมอในระยะยาวได้

โดยในด้านของบริษัทนั้น การที่บริษัทนำหลัก ESG ปรับใช้เข้ากับแนวทางดำเนินธุรกิจ นอกจากจะเป็นการสร้างชื่อเสียงและภาพลักษณ์ที่ดีให้กับบริษัทแล้ว การที่มีนโยบายและมีแนวทางในการบริหารจัดการทรัพยากรที่ดีและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม อาทิเช่น การลดกระดาษ/ลดการใช้ถุงพลาสติก การประหยัดพลังงานน้ำ-ไฟ ยังช่วยลดค่าใช้จ่าย

Capital Markets Note

By ASCO

ของบริษัทบางส่วน รวมไปถึง การที่บริษัทมีการบริหารจัดการภายในที่มีคุณภาพและโปร่งใส การมีสวัสดิการดูแลพนักงานและสามารถรักษาความสัมพันธ์อันดีกับพนักงาน จะทำให้บริษัทสามารถลดความเสี่ยงด้านการซื้อใจ ลดอัตรา การลาออก ลดต้นทุนการฝึกพนักงานใหม่ ตลอดจนเพิ่มคุณภาพและผลผลิตของสินค้าต่อพนักงานได้ สิ่งเหล่านี้จะช่วย เพิ่มผลกำไรซึ่งจะกระทบต่อมูลค่าของบริษัท และยังมีส่วนช่วยให้องค์กรเติบโตอย่างยั่งยืนอีกด้วย ทั้งนี้ รูปแบบการ ดำเนินงานที่ควรจะเป็น คือ การผนวก ESG เข้ากับกระบวนการทางธุรกิจที่ดำเนินอยู่เป็นปกติประจำวัน หรือ Day-to-day business operations นอกเหนือการจัดทำเป็นกิจกรรมในลักษณะ Event หรือเป็นโครงการเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ แยกต่างหากจากกระบวนการทางธุรกิจ ซึ่งเป็นกิจกรรมชั่วคราวและไม่ได้เป็นไปแบบยั่งยืนอย่างแท้จริง

ขณะที่ในด้านของผู้ลงทุนนั้น การลงทุนที่ยั่งยืน (Sustainable Investing) เป็นวิธีการลงทุนที่คำนึงถึงปัจจัย ด้าน ESG ในการเลือกพอร์ตและการจัดการลงทุน โดยสถาบันไทยพัฒนาพบว่า การใช้ปัจจัย ESG ในการวิเคราะห์เพื่อ ตัดสินใจลงทุน ร่วมกับการพิจารณา Risk-Return Profile ในแบบทั่วไป นอกจากจะทำให้ผู้ลงทุนสามารถคาดการณ์ผล ประกอบการในอนาคตของบริษัทได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้ลงทุนเอง ในแง่ที่จะช่วยสร้างผลตอบแทน (Alpha) ที่ เพิ่มขึ้น และช่วยลดความผันผวนของราคา (Beta) ของหลักทรัพย์ในพอร์ตการลงทุนแล้ว ยังทำให้การลงทุนนั้น ช่วย เสริมสร้างผลกระทบเพื่อเปลี่ยนแปลงโลก (Real World Impact) ในทางที่ดีขึ้นด้วย ทั้งนี้ สถาบันไทยพัฒนา ได้จัดทำ Thaipat ESG Index หรือ ดัชนี อีเอสจี ไทยพัฒนา² สำหรับใช้เป็นดัชนีเปรียบเทียบผลตอบแทนจากการลงทุน (Benchmark Index) และสามารถใช้เป็นดัชนีอ้างอิงสำหรับการลงทุน (Investable Index) ในผลิตภัณฑ์ทางการเงินต่างๆ โดยจากการคำนวณผลตอบแทนรวมโดยใช้ข้อมูลตั้งแต่วันฐานของดัชนี อีเอสจี ไทยพัฒนา (30 มิ.ย. 2558) จนถึงวันที่ 11 มิ.ย. 2562 เทียบกับดัชนีผลตอบแทนรวมตลาดหลักทรัพย์ (SET TRI) ดัชนีผลตอบแทนรวม SET100 (SET100 TRI) และ ดัชนีผลตอบแทนรวม SET50 (SET50 TRI) พบว่า ดัชนีผลตอบแทนรวม อีเอสจี ไทยพัฒนา ให้ผลตอบแทนอยู่ที่ 32.69% ขณะที่ SET TRI ให้ผลตอบแทนอยู่ที่ 26.09% ส่วน SET100 TRI ให้ผลตอบแทนอยู่ที่ 26.48% และ SET50 TRI ให้ ผลตอบแทนอยู่ที่ 27.18%

ตลาดเงินตลาดทุนทั่วโลกได้ให้ความสำคัญกับการสนับสนุนการลงทุนที่ยั่งยืน ในส่วนของประเทศไทย เองนั้น สำนักงาน ก.ล.ต. ได้ดำเนินโครงการเสริมสร้างตลาดทุนธรรมาภิบาลเฉลิมพระเกียรติฯ ซึ่ง สมาคมบริษัทหลักทรัพย์ไทยได้เข้าร่วมในโครงการดังกล่าวด้วย

กล่าวได้ว่า ในปัจจุบันตลาดเงินตลาดทุนทั่วโลกได้ให้ความสำคัญกับการสนับสนุนการลงทุนที่ยั่งยืน โดยรายงาน 2018 Global Sustainable Investment Review ซึ่งจัดทำโดยพันธมิตรการลงทุนอย่างยั่งยืนระดับสากล หรือ The Global Sustainable Investment Alliance (GSIA)³ ได้ระบุว่า การลงทุนในสินทรัพย์ที่มีความยั่งยืน (Sustainable Investing Assets) และคำนึงถึงปัจจัย ESG ณ ต้นปี 2018 มีมูลค่ารวม USD30.7 trillion ซึ่งเพิ่มขึ้น 34% ในระยะเวลา 2 ปี ขณะที่

² ดัชนี อีเอสจี ไทยพัฒนา หรือ Thaipat ESG Index จะคัดเลือกหลักทรัพย์จากกลุ่มหลักทรัพย์ ESG100 ซึ่งเป็นหลักทรัพย์ที่มีการดำเนินงานโดดเด่นด้าน สิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล (Environmental, Social and Governance) จำนวน 100 หลักทรัพย์ จากการจัดอันดับหลักทรัพย์จดทะเบียนใน ตลาด SET และ mai โดยสถาบันไทยพัฒนา เพื่อให้เป็นดัชนีอ้างอิง (Underlying Index) สำหรับการออกผลิตภัณฑ์ทางการเงิน โดยเฉพาะที่มุ่งเน้นการ ลงทุนที่ยั่งยืน (Sustainable Investment)

³ ภาควิชาระดับโลก ที่ประกอบด้วย หน่วยงานสกุล SIF (Sustainable Investment Forum) และสมาคมของบรรดาผู้ลงทุนสถาบัน องค์กรธุรกิจ และนัก วิชาชีพ ที่เน้นการลงทุนที่ยั่งยืน มีความรับผิดชอบ และมุ่งผลกระทบ ในประเทศต่างๆ ได้แก่ Eurosif (ยุโรป), JSIF (ญี่ปุ่น), RIAA (ออสเตรเลียและ นิวซีแลนด์), RIA Canada (แคนาดา), UKSIF (สหราชอาณาจักร), USSIF (สหรัฐอเมริกา) และ VBDO (เนเธอร์แลนด์)

Capital Markets Note

By ASCO

สัดส่วนของการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีความยั่งยืนต่อสินทรัพย์ภายใต้การบริหารทั้งหมดของสมาชิก GSIA ในประเทศสหรัฐอเมริกา แคนาดา ออสเตรเลียและญี่ปุ่น ล้วนมีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ในส่วนของประเทศไทยเองนั้น ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในตลาดทุนก็ได้ให้ความสำคัญกับประเด็นดังกล่าวนี้อย่างต่อเนื่อง โดยล่าสุดเมื่อวันที่ 14 สิงหาคมที่ผ่านมา สำนักงาน ก.ล.ต. ได้เปิดโครงการเสริมสร้างตลาดทุนธรรมาภิบาลเฉลิมพระเกียรติฯ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเชิญชวนให้ทุกภาคส่วนในตลาดทุนร่วมทำดีเพื่อแผ่นดิน ด้วยการประกาศเจตนารมณ์เป็นองค์กรธรรมาภิบาล ประกอบธุรกิจด้วยความรับผิดชอบต่อ ค่านึงถึงสังคมและสิ่งแวดล้อม บูรณาการเข้าไปอยู่ในการประกอบธุรกิจ (in-process) และสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาความยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ของประชาคมโลก ทั้งนี้ สมาคมบริษัทหลักทรัพย์ไทยได้เข้าร่วมเป็น 1 ใน 12 องค์กรที่ประกาศเจตนารมณ์เข้าร่วมโครงการดังกล่าวด้วย ซึ่งสมาคมฯ ได้มีการวางแผนจัดกิจกรรมต่างๆ ให้กับสมาชิกภายใต้กรอบโครงการดังกล่าวในอนาคต ตัวอย่างเช่น การกำหนดแนวทางปฏิบัติงานในการประกอบธุรกิจหลักทรัพย์อย่างยั่งยืน เพื่อให้บริษัทสมาชิกมีแนวทางในการประกอบธุรกิจหลักทรัพย์อย่างยั่งยืน การส่งเสริมให้เกิดความตื่นตัวและให้คำแนะนำการลงทุนที่ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ในฐานะที่บริษัทหลักทรัพย์เป็นสถาบันตัวกลางที่ติดต่อให้คำแนะนำการลงทุนกับลูกค้า จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่บุคลากรขององค์กร จะต้องมีความตระหนักรู้ถึงความสำคัญและสามารถให้คำแนะนำที่ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ดังนั้น ในส่วนของบุคลากรของบริษัทหลักทรัพย์ สมาคมฯ มีแผนการจัดทำหลักสูตรเรื่องการลงทุนในบริษัทหรือกองทุนที่ลงทุนในบริษัทที่ทำ ESG รวมทั้ง การส่งเสริมให้ IC แนะนำการลงทุนในบริษัทที่ทำ ESG และหรือกองทุนที่ลงทุนในบริษัทที่ทำ ESG ด้วย นอกจากนี้ สมาคมฯ ยังมีแผนการจัดอบรมนักศึกษา ระดับอุดมศึกษา โดยสถาบันฝึกอบรม ATI เพื่อปลูกฝังความรู้ความเข้าใจด้าน ESG ให้กับเยาวชนตั้งแต่ต้น โดยผ่านการบรรยายทั้งในรูปแบบการบรรยายสดและผ่านทาง e-learning เป็นต้น Ω

Disclaimer:

เอกสารนี้จัดทำขึ้นโดยสมาคมบริษัทหลักทรัพย์ไทยเพื่อเผยแพร่ข้อมูลและเพื่อการศึกษาเท่านั้น ซึ่งจัดทำขึ้นจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่น่าเชื่อถือ โดยข้อมูลดังกล่าวเป็นเพียงข้อมูล ณ วันที่ปรากฏในเอกสารนี้เท่านั้น จึงอาจเปลี่ยนแปลงได้ภายหลังวันดังกล่าว หรือเมื่อข้อมูลที่เกี่ยวข้องมีการเปลี่ยนแปลง ทั้งนี้ สมาคมฯ ได้ยืนยัน ตรวจสอบ หรือรับรองความสมบูรณ์ ความถูกต้องครบถ้วน ทันกาลทันเวลาของข้อมูลดังกล่าวแต่อย่างใด สมาคมฯ ไม่รับผิดชอบต่อบุคคลใดๆ จากการเรียกข้อใด ๆ ไม่ว่าในทางสัญญา ในการทำอะไรก็ตาม รวมถึงความประมาท หรือเหตุอื่นใด ที่เกิดจากการตัดสินใจ หรือการกระทำใดๆ ที่เกิดจากความเชื่อถือในเอกสารดังกล่าว หรือในความเสียหาย ความสูญหาย ค่าสินไหมทดแทน หรือความรับผิดใดๆ รวมถึงการสูญหายของข้อมูลหรือผลประโยชน์ ถึงแม้ว่าสมาคมฯ จะได้รับแจ้งว่าจะเกิดความเสียหายดังกล่าวขึ้นได้ก็ตาม